

Zakonik kanonskoga prava

Katolički odgoj – kanoni 793-821

Sadržaj

KATOLIČKI ODGOJ	5
ŠKOLE	5
KATOLIČKA SVEUČILIŠTA I DRUGE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE	6
CRKVENA SVEUČILIŠTA I FAKULTETI	7

NASLOV III.

KATOLIČKI ODGOJ

Kan. 793 - § 1. Roditelji i oni koji ih zamjenjuju obvezni su i imaju pravo odgajati djecu; katolički roditelji imaju i dužnost i pravo izabirati ona sredstva i ustanova pomoću kojih se, prema okolnostima mjesta, mogu prikladnije brinuti za katolički odgoj djece.

§ 2. Roditelji imaju pravo koristiti se i onom pomoću koju treba da pruža svjetovno društvo, a koja im je potrebna u nastojanju da se djeca katolički odgajaju.

Kan. 794 - § 1. Dužnost i pravo odgoja zbog posebna razloga pripada Crkvi, kojoj je Bog povjerio poslanje pomagati ljudima, da bi mogli doći do punine kršćanskog života.

§ 2. Dužnost je pastira duša sve poduzeti da bi svi vjernici imali katolički odgoj.

Kan. 795 - Budući da pravi odgoj mora ići za cjelovitim odlikovanjem ljudske osobe usmjerenim prema njezinoj konačnoj svrsi i istodobno prema zajedničkom dobru društava, neka se djeca i mladi tako odgajaju da mogu skladno razvijati svoje tjelesne, ćudoredne i umne darove, da steknu savršeni osjećaj odgovornosti i ispravnu upotrebu slobode te da se osposobe za djelatno sudjelovanje u društvenom životu.

Poglavlje I.

ŠKOLE

Kan. 796 - § 1. Neka među sredstvima za odgoj vjernici veoma cijene škole, koje su doista roditeljima glavna pomoć u vršenju odgojiteljske dužnosti.

§ 2. Roditelji treba da usko surađuju s nastavnicima kojima povjere djecu na odgoj; nastavnici pak u obavljanju svoje dužnosti neka najuže surađuju s roditeljima, s njima se rado savjetuju, a neka se osnivaju i veoma cijene njihova društva ili sastanci.

Kan. 797 - Roditelji u izboru škola treba da imaju pravu slobodu; stoga vjernici treba da se brinu da svjetovno društvo prizna roditeljima tu slobodu te da je, poštujući razdiobnu pravednost, zaštićuje i pomaže.

Kan. 798 - Neka roditelji povjere djecu onim školama u kojima je osiguran katolički odgoj; ako pak to ne mogu učiniti, obvezni su pobrinuti se da im se izvan škole osigura potreban katolički odgoj.

Kan. 799 - Neka vjernici nastoje da u svjetovnom društvu zakoni koji uređuju odgoj i obrazovanje mladih osiguraju i njihov vjerski i ćudoredni odgoj u samim školama, podudarno sa savješću roditelja.

Kan. 800 - § 1. Crkva ima pravo osnivati i voditi škole bilo kojeg smjera, vrste i stupnja.

§ 2. Neka se vjernici brinu za katolićke škole i pomažu koliko mogu da se one osnuju i uzdržavaju.

Kan. 801 - Redovnićke ustanove kojima je odgoj njihovo poslanje neka se, držeći se vjerno toga svojeg poslanja, nastoje posvetiti katolićkom odgoju i pomoću svojih škola, osnovanih s pristankom dijecezanskog biskupa.

Kan. 802 - § 1. Ako nema škola koje odgajaju u kršćanskom duhu, zadaća je dijecezanskog biskupa brinuti se da se takve osnuju.

§ 2. Gdje je to korisno, neka se dijecezanski biskup pobrine da se osnuju i strukovne i tehnićke škole, a i druge koje iziskuju posebne potrebe.

Kan. 803 - § 1. Katolićkom školom smatra se ona koju vodi mjerodavna crkvena vlast ili crkvena javna pravna osoba ili je crkvena vlast pisanom ispravom priznaje kao takvu.

§ 2. Pouka i odgoj u katolićkoj školi treba da se temelje na načelima katolićkog nauka; neka se nastavnici odlikuju pravim naukom i ćestitim životom.

§ 3. Nijedna škola, bila i stvarno katolićka, neka ne nosi naziv *katolićka škola*, osim s pristankom mjerodavne crkvene vlasti.

Kan. 804 - § 1. Crkvenoj vlasti podložna je katolićka vjerska pouka i odgoj koji se daje u bilo kojim školama ili se obavlja pomoću razlićutih sredstava drušvenog priopćivanja; zadaća je biskupske konferencije da izda opće odredbe o tom području djelatnosti, a dijecezanskog biskupa da njime upravlja i da bdije nad njim.

§ 2. Neka se mjesni ordinarij brine da se za nastavnike vjerske pouke u školama, pa i u onim koje nisu katolićke, odrede oni koji se odlikuju pravim naukom, svjedoćenjem kršćanskog života i odgojiteljskim umijećem.

Kan. 805 - Mjesni ordinarij ima pravo imenovati ili potvrditi vjeroućitelje za svoju biskupiju, a isto tako ukloniti ih ili tražiti da se uklone, ako to traži razlog vjere ili ćudoređa.

Kan. 806 - § 1. Dijecezanskom biskupu pripada pravo da bdije nad katolićkim školama koje su na njegovu području i da ih nadzire, pa i one koje su osnovali ili kojima upravljaju ćlanovi redovnićkih ustanova; isto tako pripada mu da izda propise o onom što se odnosi na opće uređenje katolićkih škola; ti propisi vrijede i za škole kojima

upravljaju spomenuti članovi, dakako, uz poštovanje njihove samostalnosti s obzirom na unutrašnje vodstvo tih škola.

§ 2. Neka se voditelji katoličkih škola brinu, pod nadzorom mjesnog ordinarija, da obrazovanje u njima bude s obzirom na znanstvenost barem na istom stupnju kao i u drugim školama dotičnoga kraja.

Poglavlje II.

KATOLIČKA SVEUČILIŠTA I DRUGE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Kan. 807 - Crkva ima pravo osnivati i voditi sveučilišta koja pridonose uzdizanju ljudske kulture i potpunijem promicanju ljudske osobe te obavljanju službe naučavanja same Crkve.

Kan. 808 - Nijedno sveučilište, bilo i stvarno katoličko, neka ne nosi naslov ili naziv *katoličko sveučilište*, osim s pristankom mjerodavne crkvene vlasti.

Kan. 809 - Neka se biskupske konferencije brinu da bude, ako je moguće i korisno, sveučilišta ili barem fakulteta, prikladno raspoređenih na njihovu području, na kojima neka se, dakako uz poštovanje njihove znanstvene samostalnosti, istražuju i predaju različite znanosti, pri čemu neka se vodi računa o katoličkom nauku.

Kan. 810 - § 1. Dužnost je vlasti koja je prema statutu mjerodavna, brinuti se da se na katoličkim sveučilištima imenuju nastavnici koji se osim znanstvenom i odgojiteljskom prikladnošću odlikuju i cjelovitošću nauka i čestitošću života i da se, ako nedostaje to što se traži, uklone sa službe, uz obdržavanje načina postupanja koji je određen u statutu.

§ 2. Biskupske konferencije i biskupi kojih se to tiče imaju dužnost i pravo brinuti se da se na tim sveučilištima vjerno čuvaju načela katoličkog nauka.

Kan. 811 - § 1. Neka se mjerodavna crkvena vlast brine da se na katoličkim sveučilištima osnuje fakultet ili institut ili barem katedra bogoslovlja, na kojoj neka se drže predavanja i za studente laike.

§ 2. Neka se na svakom katoličkom sveučilištu drže predavanja na kojima se obrađuju poglavito ona bogoslovna pitanja koja su povezana s predmetima njegovih fakulteta.

Kan. 812 - Oni koji na visokoškolskim ustanovama predaju bilo koji bogoslovni predmet treba da imaju nalog mjerodavne crkvene vlasti.

Kan. 813 - Neka dijecezanski biskup vodi veliku pastoralnu brigu za studente, i osnivanjem župe ili barem preko svećenika, koji su za to trajno određeni, i neka osigura

da sveučilišta, i ona koja nisu katolička, imaju katolička sveučilišna središta koja će biti mladima na pomoć, osobito duhovnu.

Kan. 814 - Propisi koji se odnose na sveučilišta primjenjuju se jednako i na druge visokoškolske ustanove.

Poglavlje III.

CRKVENA SVEUČILIŠTA I FAKULTETI

Kan. 815 - Crkva snagom svoje službe naviještanja objavljene istine ima svoja crkvena sveučilišta ili fakultete za istraživanje svetih ili s njima povezanih znanosti i za znanstvenu izobrazbu studenata u tim znanostima.

Kan. 816 - § 1. Crkvena sveučilišta i fakulteti mogu se ustanoviti samo ako ih je osnovala ili odobrila Apostolska Stolica; njoj pripada i vrhovno vodstvo nad njima.

§ 2. Svako crkveno sveučilište i svaki fakultet mora imati svoj statut i nastavni plan što ih je odobrila Apostolska Stolica.

Kan. 817 - Nijedno sveučilište ni fakultet ako ga nije osnovala ili odobrila Apostolska Stolica ne može davati akademske stupnjeve koji bi u Crkvi imali kanonske učinke.

Kan. 818 - Propisi doneseni za katolička sveučilišta u kann. 810, 812 i 813 vrijede i za crkvena sveučilišta i fakultete.

Kan. 819 - Koliko to traži dobrobit biskupije ili redovničke ustanove ili, štoviše, same opće Crkve, dijecezanski biskupi ili mjerodavni poglavari ustanova moraju na crkvena sveučilišta ili fakultete slati mlade i klerike i članove ustanova koji se odlikuju značajem, krepošću i nadarenošću.

Kan. 820 - Neka se voditelji profesori crkvenih sveučilišta i fakulteta brinu da se različiti fakulteti sveučilišta, koliko to dopušta predmet, uzajamno pomažu i da između njihova sveučilišta ili fakulteta i drugih sveučilišta i fakulteta, pa i necrkvenih, bude uzajamne suradnje, da naime svi ti povezanim djelovanjem, sastancima, usklađenim znanstvenim istraživanjima i drugim sredstvima složno rade na većem napretku znanosti.

Kan. 821 - Neka se biskupska konferencija i dijecezanski biskup pobrinu da se, gdje je to moguće, osnuju visoke škole za vjerske znanosti na kojima neka se dakako poučava u bogoslovnim i drugim znanostima koje pripadaju kršćanskoj kulturu.

